

PM Rotel I, Rotel VII (Dnr KS 2021/1437)

Säkerställande av nolltolerans mot extremism och främlingsfientlighet i stadens upphandlade verksamheter

Skrivelse av Karin Wanngård m.fl. (alla S)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarråden Anna König Jerlmyr och Erik Slottner anför följande.

Ärendet

Karin Wanngård m.fl. (alla S) har lämnat in en skrivelse till kommunstyrelsen. I skrivelsen framförs att det framkommit oroväckande uppgifter i media om kopplingar till högerextremism och främlingsfientlighet bland anställda hos det av staden anlidade bolaget Avarn Security. Vidare framförs önskemål om att kommunstyrelsen omgående ska genomföra en granskning och genomlysning av Avarn Security för att säkerställa att stockholmare inte ska behöva möta extremism och rasism i kontakten med stadens upphandlade verksamhet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att en nära dialog med leverantören sker och så även med anledning av de mediala uppgifterna i detta fall.

Våra synpunkter

Stockholms stad tar avstånd från alla former av extremism och främlingsfientlighet. En dialog förs systematiskt med leverantören i enlighet med stadens rutiner för avtalsuppföljning, men också mot bakgrund av uppdragets unika utformning vilket ställer krav på god samarbetsförmåga. Bedömningen är att dialogen är transparent och utvecklingsinriktad. Bolaget har policys som omfattar likabehandling, uppförandekod och sociala medier.

Förordningsförfarande av ordningsvakter omfattas av regler och lagar med krav på laglydnads- och lämplighetsprövning vilken utförs av Polismyndigheten, samt en kontroll av medborgerlig pålitlighet av Säpo. Tyvärr föreslår den statliga utredningen om en ny lag om ordningsvakter att kontrollen delvis bör luckras upp, något staden motsätter sig. Stockholms stad genomför inte politisk kartläggning av medarbetare eller leverantörer, vilket är förbjudet.

Stockholms stad ställer höga krav på de mobila ordningsvakterna och genomför kompletterande utbildningar där bland annat mångfald i ett brett perspektiv inkluderas. Dessa utbildningar finns utöver de lagkrav som redan ställs på en ordningsvakt vad det gäller lämplighet och annat godkännande.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelsen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 19 januari 2022

ANNA KÖNIG JERLMYR OCH ERIK SLOTTNER

Bilaga

Skrivelse angående säkerställande av nolltolerans mot extremism och främlingsfientlighet i stadens upphandlade verksamheter

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Jan Valeskog, och Kadir Kasirga (alla S) och borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

- Att staden ska genomföra den granskning och genomlysning som efterfrågas i skrivelsen i syfte att säkerställa att stockholmare inte ska behöva möta extremism och rasism i kontakten med stadens upphandlade verksamhet.
- Att därutöver anföra

Att svarande borgarråd tar avstånd från alla former av extremism och främlingsfientlighet är välkommet. Det borde ju vara en självklarhet, men när Moderaternas och Kristdemokraternas företrädare på nationell nivå gärna samarbetar med ett högerextremt parti sätts grundläggande värden om mänskliga rättigheter och antirasism ur spel. Än vet vi inte hur de respektive partierna i Stockholm ställer sig till samarbete med främlingsfientliga efter valet i höst, men i nuläget gläds vi över detta avståndstagande i alla fall. I övrigt lämnar svaret på skrivelsen en del övrigt att önska.

En kontinuerlig dialog med leverantören framhålls som positivt i svaret. Vi instämmer i detta men anser att det är en miniminivå som ska gälla all upphandlad verksamhet i staden. Vi har tidigare erfarit bristande uppföljning av upphandlad verksamhet, exempelvis framkom nyligen stora brister inom äldreomsorgen. Vi menar att staden bättre måste prioritera uppföljning av upphandlad verksamhet. Vidare anser vi även att det finns utvecklingspotential i hur krav på leverantörer formuleras i anbudsförfarandet för att säkerställa att felaktigheter och avvikelser inte förekommer i upphandlad verksamhet. En löpande dialog med leverantörer är bra och en förutsättning, men när uppgifter om missförhållanden framkommer måste Stockholms stad ha en organisation som klarar av att granska, följa upp och utvärdera omgående. Utifrån svaret på denna skrivelse går det inte att utläsa att staden agerat varken snabbt eller tillräckligt på de graverande uppgifter som framkommit i media.

När svaret enbart hänvisar till dialog är det inte ett godtagbart svar på det krav som ställs i skrivelsen om granskning och genomlysning. En dialog är inte detsamma som en granskning.

En granskning av en upphandlad verksamhet är heller inte detsamma som en politisk kartläggning av enskilda medarbetare. Vårt krav var att Stockholms stad måste kunna garantera att alla stockholmare kan känna sig trygga i kontakten med stadens verksamheter och företrädare, och att ingen ska mötas av rasism och främlingsfientlighet. Kan staden efter den dialog som förts garantera detta? Skrivelsens svar ger inget besked på den frågan. Istället hänvisas till att företaget har relevanta policydokument, vilket såklart är bra, men har staden säkerställt att dessa följs? Inte heller detta ges något tydligt svar på. Slutligen saknas även en motivering till varför den efterfrågade granskningen av företaget inte har bedömts nödvändig. Vi anser sammanfattningsvis att svaret inte är tillräckligt och väljer att ånyo framföra vårt krav.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Jan Valeskog och Emilia Bjuggren (alla S) och Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Peter Wallmark (SD) enligt följande.

Polarisering i samhället breder ut sig och skapar murar av misstänksamhet och fördomar mellan människor. Tyvärr verkar det som om vänsteroppositionen närs av att detta upprätthålls, för vad kan det annars finnas för anledning att sprida fördomar om oppositionen? Sverigedemokraterna är ett demokratiskt parti med socialkonservativ inriktning. Att benämna vårt parti som högerextremt är inget annat än ett desperat posering som reducerar skrivelsen till ett dokument över hur infantil debatten har blivit, då det är svårt att tro att partiföreträdare på den här nivån verkligen tror att Sverigedemokraterna skulle hysa högerextrema åsikter. Vi hoppas att väljarna ser igenom detta och i stället tar till sig den sakpolitik som ligger till grund för våra ställningstaganden.

Ersättaryttrande gjordes av Lisa Palm (Fi) med hänvisning till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

I en skrivelse till kommunstyrelsen framför Karin Wanngård m.fl. (alla S) att det framkommit oroväckande uppgifter i media om kopplingar till högerextremism och främlingsfientlighet bland anställda hos det av staden anlitate bolaget Avarn Security. I skrivelsen framförs önskemål om att kommunstyrelsen omgående ska genomföra en granskning och genomlysning av Avarn Security för att säkerställa att stockholmare inte ska behöva möta extremism och rasism i kontakten med stadens upphandlade verksamhet.

Stockholms stads satsning på ordningsvakter i brottsförebyggande och trygghetskapande syfte utgör ett prioriterat uppdrag i fullmäktiges budget för 2021.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 december 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stads satsning på ordningsvakter i brottsförebyggande och trygghetskapande syfte utgör ett prioriterat uppdrag i fullmäktiges budget för 2021. Stadens ordningsvakter har som primärt syfte att skapa trygghet genom synlighet, kontaktskapande dialog, förebyggande insatser, råd och anvisningar, allmän information samt viss ronderande, okulär tillsyn där staden bedriver verksamhet. Detta utöver de ordinarie befogenheter en ordningsvakt har. Ordningvakter används också av enskilda verksamheter i staden för ordningshållning i verksamheter som allmänheten besöker, till exempel bibliotek, medborgarkontor, vissa idrottsanläggningar eller evenemang. Stadens upphandlade leverantör av ordningsvakter och väktare är Avarn Security AB.

Staden för en nära och kontinuerlig dialog med leverantören i många olika frågor, både på grund av stadens rutiner för systematisk avtalsuppföljning men också med anledning av det nära samarbete som krävs mellan beställare och leverantör i detta specifika uppdrag. Stadsledningskontoret har även fört en dialog med leverantören om de uppgifter som framkommit i media. Stadsledningskontoret anser att den nära och kontinuerliga dialog som förs och fortsätter att föras i olika frågor är transparent och utvecklingsinriktad och ser inte behov av ytterligare granskning.

Förordnandeförfarandet för ordningsvakter omgärdas av en rad lagar och regler och i enlighet med gällande lagstiftning genomförs lämplighetsprövning och annan godkännandeprovning. I enlighet med lagstiftning genomförs inte politisk kartläggning av medarbetare. Stadsledningskontoret ser att leverantören vidtar ett flertal åtgärder utöver de krav som ställs genom lagstiftning. Bland annat finns policys om likabehandling, uppförandekod och sociala medier samt därtill kopplade utbildningar för chefer och andra anställda på plats. Det finns också en visseblåsarfunktion och i medarbetarundersökningar följs attityder, upplevd diskriminering och kränkningar upp. De ordningsvakter som arbetar med stadens uppdrag får också kompletterande utbildning, bland annat om mångfald i ett brett perspektiv där målet är att gemensamt skapa en attraktiv arbetsplats fri från diskriminering och kränkande särbehandling.